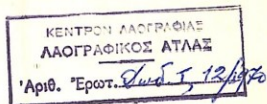

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

^{A!}
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

17-29/1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις).... Ἀρχιπόλις
(πλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Ρόδου,
Νομοῦ Δωδεκανήσου.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Νικόλαος
Παπαεμμανουήλ ἐπάγγελμα Διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Ἀρχιπόλις - Ρόδου.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 4 ἔτη.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Εμμανουήλ Φλεβαίτης ?
.....
.....

ἡλικία... 77... γραμματικαὶ γνώσεις... Δ' Ἀγγλ. Σερβικ.
..... τόπος καταγωγῆς Ἀρχιπόλις - Ρόδου

β) Ἀρχιμ. Τσαμπελάκης ἐπὶ 78 Γερμ. Γεν. Δ' Ἀγγλ.
ὡς καὶ καταγωγῆς - Ἀρχιπόλις - Ρόδου

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προσφύζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Δυὸ χρόνια ἔβαστρα καὶ μελόχα
καὶ 2 χρόνια ἔβαν γὰρ βοσκὴ καὶ αὐτὸς ἐβασίλει.
Ὑπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ... Ἐνηλλάσσοντο κατὰ 2 χρόνια.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους) γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς τοὺς χωρικοὺς.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Ὀχι... τὴν εὐφραίνει ὅτι ἔχει ὅλα τὰ παιδιά
του.....

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρων, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; Οἱ χωρὶς καὶ ἀσχολοῦνται καὶ ἐν τῇ γεωργίᾳ καὶ ἐν τῇ κτηνοτροφίᾳ.
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; Ναι

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;).....

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἥσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίαν εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

- β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

ἔλιπαίνοντο με κορμὴν... ὡς... οὐλοῦντο... καὶ
βοδίων... καὶ... ἐβοδίασαν... ἐλὼν... ἐλὰ χωράφια.
ἑοίευσ... καὶ... με... ἰόκοπα... δάμνους... ἀγκυρία
... καὶ... ἐνοῦσα...

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χοῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... καὶ... 1947.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... 1947... τὸ σιδηροῦν
ἄροτρον καὶ... 1956... ἐκ... μηχαναὶ... χεχασαί.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... 1956... ἐκ... μηχαναὶ... χεχασαί.

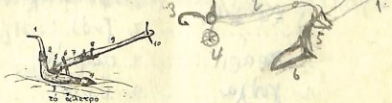
... καμυδιά... ἐξοδὸν... ἀπὸ...
... ἐλάνην... Κυβερνήτην...

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. χρολὰβη 4. ρέστη 7. 10.

2. προκαταρτή 5. γόνυ 8.

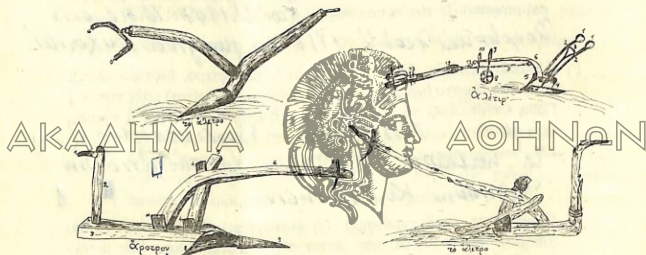
3. πληρόβιο 6. Νύδι 9.

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει) ... 1956.

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... καὶ... 1966.

- 4) Μηχανή δεσμάτος τῶν σταχυῶν (δεματιῶν). *καὶ 1967*
5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ. *καὶ ἐκ 1951*
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποίος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. *Γεωργίου Γιαννοπούλου... οἱ ὅποιοι... ἐξέλεγον... τοῦ γεωργίου Γεωργίου... καὶ ἄλλων γεωργῶν (ὁ Γεώργιος Παπανδρέου!)*
2)... Μιχαήλ... Γεωργίου... καὶ ἄλλων... Αρχιεπισκόπου
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποια διαφοράι ὑπῆρχον (ἢ υπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
νιζόμενα ἐνταῦθα :

- 3) Ἰχθυογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

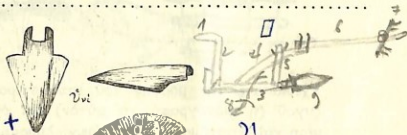
1.	¹	6. μεροκοντορία	11.
2.	} χερσαίη	7. γυδὶς	12.
3.	^α παρει	8. παρρόντι	13.
4.	γυνή	9. δυνίδι	14.
5.	περόνη	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ν.ο.μ. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἐχρησιμοποίητο δι' ὅλα τὰ εἶδη τῶν χωραφῶν.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;..... ! βία.....

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου.....

Καταὰ ἦτο ἀπὸ ξύλου καὶ ἐν 1930 ἐχρησιμοποίητο καὶ σιδηρεῖα καὶ ὅχι ὅμως ἄλλοι.....

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πρίονι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάει κλπ.).....

Ἐμπεδωμένο, ξυλοφάει, σκεπάρνι, ξυλοφάει καὶ πριόνι.....

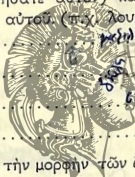

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *βοῦδια - ἄλογα - γαῖς δούρια*
μοναξεία
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *δύο ζῶα*
- 9) Διὰ τὴν ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
ἀναγκαῖος

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.). *κεῖλη, ζυγός, κεῖλη, λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια*

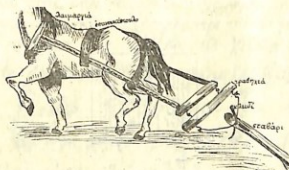
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *ἡρμαξία*
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ;
- Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας

Καὶ ὁ ἄνδρας καὶ ἡ γυναῖκα καὶ περιεβόλουν
 ὁ ἄνδρας.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

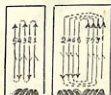
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον...
 διὰ τῆς χειρὸς καὶ τοῦ ἄλλου... ὁ ξύλινος...
 ὁ ξύλινος...
 ὁ ξύλινος...

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
 Μὲ σχοινί...
 ὁ ξύλινος...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

... τὸ χωράφι ὁργώνεται καὶ ὁργώνεται με
... αὐλακίη κατ'εὐθείαν γραμμὴν ...

ἢ ὁργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

α

β

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, υπάμιες, σικισιές, μεσδραδες κ.λ.π.);

... Πάνω δὲν αὐλακίη... ριχναφί...
... βωδρο ...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; ... Ναι! ...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηῖται ἄροτρον;

... Πλακιδίον... αὐλακίη... βωδρο...
... με αὐλακίη καὶ κελδοὶ... βωδρο...
... με αὐλακίη καὶ κελδοὶ... βωδρο...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάκρισις τῶν αὐλάκων, με τὸ ὕψος: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

... ἔργον... αὐλακίη...
... μετρί... 20 πόδια... βωδρο...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. *Εἰς ἀγρ. καὶ βοσκήν. ἐξ. κτλ. χρῆσις*
ἡν. ἰδίαν ἡρώων

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

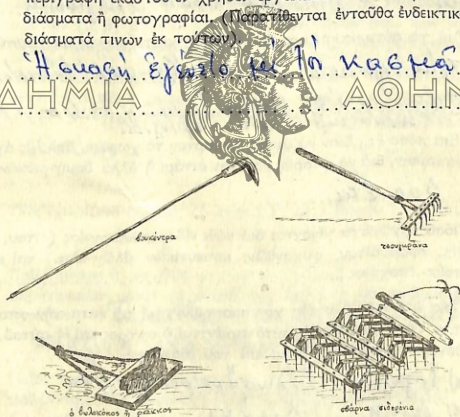
- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Ὁλοκ. ὁ χωράφι εἶναι εἰς τρεῖς φάσεις ὁ ξύστημα τὰ ὀργωματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα. Το βαρὺ χῶμα γίνεται εὐρὺ ἐφ' ὅσον μαρμαρυγὰ - μαρμαρυγὰ. Τὸ Μάϊον γίνεται διβόλισμα ὅσον ὁ μαρμαρυγὰ.*
 - 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω) *τρεῖς ὄργωματα. Τὸ 1^{ον} ὁ καθαρισμὸς τοῦ χωράφι 2^{ον} ὁ φύτευμα καὶ 3^{ον} ὁ μαρμαρυγὰ. Το 1^{ον} ὁ καθαρισμὸς τοῦ χωράφι ὁ διβόλισμα καὶ ὁ γύρισμα.*
 - 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... *Δύο ἔτη.*
 - 4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν;
 - 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ *δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπῆρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *α) Ἐργαλεῖα - Σιλινὸς ἄροτρον - ἄξινι
β) σιλικὴ - Δισάκι*
- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

Το Πλαστικό (δηλ. η βαμμένη) συμ-
βώς μ. η ύμνα βαμμένης.....

2) Γίνεται μετά το ὄργωμα ἰσπείδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); . Μονο. α. γ. λ. κ. μαχ. σμα. ρ. τ. θ. ζ. δ. ρη-
μα. σ. γ. ν. ι. ο. ρ. κ. α. ρ. ι. σ. μα.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῆ (μὲ σκαλίδρα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφαί. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἄσπασιν ἔχοντο περὶ τὸ καὶ βρα

— 10 —

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

.. Π. εὐχάρι, .. κ. σκελιά, .. εὐρίνη, .. Τ. β. ἀπαι ..

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

.. Ἡ. χυναῖκα .. ἡ. μεγάλη παυδία .. καὶ .. εὐκοιπτεν
.. τα μέρη πὸν εἶναι .. εὐγαίνε το ἀλεζο ..

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους...

.. χωράφια .. εὐαφρα .. εὐβοιρκα .. κακκι -
.. νοχωρ .. εὐδαρ .. εὐταχτα .. εὐδαφος
.. καὶ ὑδρα .. εὐρίνη .. εὐγαίρια .. εὐα καὶ .. εὐδαφος

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

.. λιβάδια καὶ .. Μελέγρια ..

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραχιές) καὶ ἄλλως. ..

.. το χωράφι .. εὐχωρ .. εὐ .. εὐγία
καὶ .. εὐκίεοντο ..

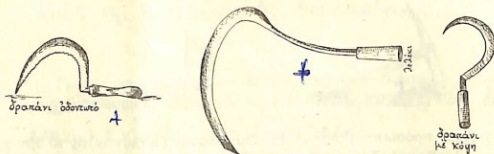
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Μὲ τὸ Δρεπάνι

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Τὸ δρεπάνι ἢ τὸ μαχαίρι
... Σήμερα, περὶ τὴν 19.6.2, χρησιμοποίησα
... τὸ δρεπάνι ὀδοντωτό.

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου, ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).
... Κεῖ ... ὁ δοντωτὴς κοῦ ... ὁμαλὴ.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (Σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

... Ἡ χειρολαβή του ... ἦτο ... καλὰ ... ἐκτεταμένη ... μὲ ξύλον

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικὰ ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Ἀφ' ἑρπείων. ῥωθίων. Πηλιδίων.*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιδίων), ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ὅχι. Ὁ θερισμὸς ἐγίνετο μὲ δρεπάνι καὶ ἢ χεῖρα μὴ μετὰ δρεπάνι. Ὁ λαὸς εἰς τὸ ῥόθι μετὰ χεῖρα.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *20-30 ἐμβαλεῖς. Σήμερον θερίζονται 5-8 ἐμβαλεῖς.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμειναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Σταχυοτόμα*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Τὰ παιδιὰ καὶ αἱ γυναῖκες ἔβησαν ἐν δρανμὶ (δηλ. ἐν χερσί) καὶ ἐβόδαν ἐν πάλειρ καὶ ἔβησαν ἐν δρανμὶ.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλά ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς).

4 χεριές ἔβησαν ἐν δρανμὶ. 7-8 δρανμὰ ἔβησαν ἐν δρανμὶ. Ἐν δρανμὶ 1 ἢ περισσότερα δρανμὰ ὅλα ἴδια. Ἐν ὅλο ἐν δρανμὶ ἔβησαν δύο δρανμὰ ἕνα-ῶσα.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ διδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Η καλή ψυχή μας για την αρχή βωδερίσμα
ήταν η Δωδύρη... για βωδερίσμα... στο βωδύρι.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. **NA1**:.....

1) Το μέρος μας τελείωσε κι' αχόρως το δρεπάνι
και πάντες εις τὴ σπηλιὴν θαυ πύθηναι συνέβητο βραδί.

2) 'O t'at'w dw. p'ertat'w. k'it'it'ra dw. wra d'ia dw. ...
k'at'it'it'ra dw. k'it'it'ra dw. k'it'it'ra dw. k'it'it'ra dw.

3) δὲ καὶ ἐν τῷ ποταμῷ μετὰ τὴν γαλῶρα...

- 6) Πού την τελευταία ημέραν του θερισμού, πρώτου τελειώσουν, αφήνουν εις τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἷς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερώς όπου υπάρχει σχετικόν ἢ ἄλλο τι
ἐξήμιον. Καὶ α. λιν. λευκία. κρεμν. δριβ. κατ.

ἀφ' ἡμετέρων ὅρων ὅσον (ὡς μέτρον καὶ ἀπόφασιν δύο-δύο γυναικῶν)

το πιο παλιό σπίτι το αθηναϊκό αθηναϊστών. Η οικογένεια

ῥηταῖν δὲ ἡσυχία ζώοντα. ὁ δὲ ματὶ συνελθὼν

νομήντα καὶ κἀνομοτάτων καὶ ἐκεί-

νοσην. χάρις. καὶ ἀπὸ πάντων ἐλευθέρη νοσην ἴε.

δρεάνα. (Gurixylan)

(Gurixiglan)

- δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ἤδη ὡρὸν ἔβρισην. ἔμελλεν. ἡμ. ἡ δ. α. ἡμέρα

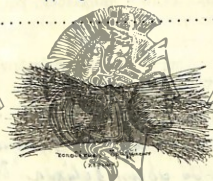
mai 662 $\frac{1}{2}$ belwan 1 x d p a l i a 7 an km.

x k n d i o s

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Οἱ ἄνδρες, ἔδεναν. Τὶς χερσὶν ἡς παρὰ δὲ
 ἡ καὶ διὰ τῶν ἔχει ὁ θεοπέτρης. ἔδεναν
 ἐλκευομένη οἱ μὲν καὶ καὶ ἡ ἔδεναν
 καὶ ἔδεναν μὲν καὶ ἡ ἔδεναν
 ἔδεναν, ἔδεναν, καὶ ἔδεναν, ἔδεναν
 ἀνατολὴ καὶ ἔδεναν, ἔδεναν, ἔδεναν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Ἐνὰ μέρος. Ἐξ δεμάτια, παρὰ τῶν οὐ
 χωρὶς ἄλλα. Ἐξ δεμάτια, καὶ ἄλλοι οὐκ ἔστιν.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; 1945

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... *ρ. φ. λ. ε. ι.*
2. Μάρτιον. μεῖνα. καὶ τὴν δέλερον. ἐν Ἀθηναίων

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν... *Με α. ξ. ι. ν. η.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνήθιζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... *Δη. ε. ρ. υ. δ. ο.*
δασορ. χ. φ. ρ. ι. α. Μονοὶ ἐβραυοὶ. ἀγροδοί. φ. η. η. ν.
ἐλ. κ. χαράφι. α. κ. α. τ. α. καὶ τὰ ἐνοβὰ μὲ τὸ
μαθωνίει. ε. ρ. υ. δ. ο. α. χ. υ. ρ. ε. ι. καὶ τὸ
ἐφ. λ. α. β. δ. α. ν. β. ο. α. ξ. η. ι.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας)

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικήν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .. Μελών Γίδα έρωτο (άρρε
.. ροδολέβη) ..
.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τών δερματιών πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Ὅ καθὲς χωρὴν ἐμάγειν ὅλα τὰ δερμά-
τια βίνα ἰώω εἰς ἀλώνια. Καὶ
ἐβαψαν καὶ μωσχὴ καὶ φύλαξ καὶ
ἐλυνόμαντρα ..

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις τῶν σωρῶν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; ..

Ἰσώ-Ἰσώ εἰς τὸ άλώνι. Ἐφ. ἐφ. ἔνελ.
Ὀρέα. Ἡ δὲ ἑλ. ὀρέα. ἢ οὐκ ἔστιν κατὰ τὸν
.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ὄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; ..

Ναι. ἐφ. ἔνελ.
Ὀρέα. Ἡ δὲ ἑλ. ὀρέα. ἢ οὐκ ἔστιν κατὰ τὸν
.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν πηλοεικίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; ..

Ὅλα τὰ ἀλώνια ἦσαν μαζὶ
μὲν ἐξω. κ. ἔνελ. ἔξω. ἢ οὐκ ἔστιν κατὰ τὸν
.. τὸν λεγόμενον Ἀλυνόμαντρα ..

- 5) Τὸ ἄλωνα ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποῖαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *ὁ καθὼς*
ἔφαρ. ὁ ἄλωνα σου.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει; ... Ξεῖνα ῥοῖ
ῥοῦλιν ἀρχα καὶ ληγέμεν στὰ ἑλγ.

- 7) Εἶδη ἀλωνιδῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχῆμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) X.w.h.a.25.v.10...! 6m

Ενα... πέτρο... και... έριχνα... νερό... και... άχνη...
και... έριχνα... νερό... και... άχνη...
και... έριχνα... νερό... και... άχνη...

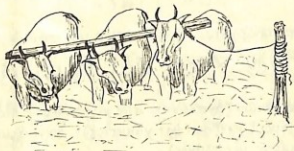
- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνα ἑκάστον ἐτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνα: καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χωματός ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων).... Δυν... ἐμ. κλο... καμ. μα... ἐκ. δ. κεν.

- 9) Ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ὁλωνίου καὶ ἡ ἔντασις τοῦ ὁλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ... Τη. 1^η 7^η τοῦ μηνὸς
καὶ κατὰ τὴν 9^η - 10^η ἔρχ. τὸ βῆμα εἰς τὴν
για μὲ βύμα ἢ δροσιστ.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἁλῶνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταγύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Γύρω - γύρω ἀπὸ τοῦ σταχέου (ἀφ' ἑνὸς) καὶ
εἰς χεῖρας ἑνὸς βοῦ καὶ ἑνὸς βοῦ
μέτ' ἀφ' ἑνὸς.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχῶν διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχῶν διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

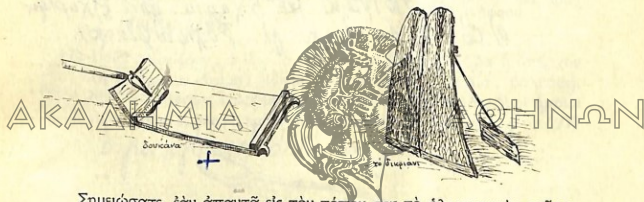
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ὁ στυλὸς, ὅπου δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ οὗ ποιοῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχνα.

Ἐξέρχονται τὰ ζῶα, πᾶν τοῦτο ἴδιο. ὁ χοῖνι
καὶ ἡ ἀκρη. καὶ τὸ σταχέον
καὶ ἡ ἄκρη. γύρω - γύρω.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἑνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα)... Τὰ ἔργα
 ... ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ λαοῦ μετὰ ἀνταπόδοσιν...
 ... τοῖο εἶναι, καὶ ἡ ἄλλη ἔκρη... τοῦτο
 ... ὡς νῦν εἰς τὴν ἐκκέντησιν...

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

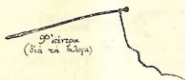
Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουρκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων, ζευγνυμένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων;

Ἡ ἐκ τῶν ἑλκυστικῶν ἐργασιῶν...
 ... ἐκ τῶν ἑλκυστικῶν ἐργασιῶν...
 ... ἐκ τῶν ἑλκυστικῶν ἐργασιῶν...
 ... ἐκ τῶν ἑλκυστικῶν ἐργασιῶν...
 ... ἐκ τῶν ἑλκυστικῶν ἐργασιῶν...

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; καὶ 14...

10. ἀρχὴ καὶ ἡμῶν καὶ 15. 3. 6. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ., ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... *Ριξιμο 4-5 εφω 600*
ἡν ἡμέρα.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνησθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
μαλομα.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδινὰ ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν ... *οἱ ἴδιοι*
ὁ γεωργὸς με δικά του ζῶα.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
Ἐκαταμνιζα μόνον ὅταν ἦδη καὶ ἔχουν λιγο
σιλῶρι... γιὰ ῥίμωμε.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;
Καμυκίνη ξυλό πλάτανος. Μᾶκρο 40 πόδια
καὶ φέρει 1 γνήσιον

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται), χρήσις τοῦ κρπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... *ἐξ. β. ἀλώνι... φρεν, ρεβιθ...*
φρεν, ρεβιθ... ἐξ. β. ἀλώνι... φρεν, ρεβιθ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ; ... *Μόνον ἀπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας...*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Ὁλόκληρο ὁ κόμπος ἐμπονιζόμενος εἰς δύο βάν ἢ δέχους
 ἑκά. ἡς ἡ ποικιλία καὶ μετὰ τὰς ἑκατὶ χυφὰς
 ἐκὼν ἡ ποικιλία μετὰ τὰς ἑκατὶ χυφὰς - Μὲν ἐξ ἑκατὶ
 χωρισμοῦ καὶ ἑκατὶ χυφὰς

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ διόστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... Ὀκί ...

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός, κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

1950. Ἐκὼν ἡ ποικιλία καὶ μετὰ τὰς ἑκατὶ χυφὰς

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχαῦ ; δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ...

Μάλαμα, Μίλο
 Θρινάκι

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο... *ἔθιμον...*

.....

.....

.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο... *Μέ το θρινάκι...*
-
-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἀνδρῶς, γυναικῶς· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Καὶ ὁ ἀνδρῶς καὶ ἡ γυναῖκα.

.....

.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ῥῶστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῆτος κλπ ;

Κόντυλοι. Αποχωρίζεται μετὰ το ἁλώνισμα μετὰ το πόδιμα τῶν ζώων.

.....

.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ξεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώννεμα· διὰ ποῖα δημητριακὰ συγ-
 ηθίζεται τοῦτο ... *Ξάνθοι... φαῖα... κηρύαι, γαί, θάρα*
Βερέλαι... Πάκω... Γρό... Ζόλο... αχοί, κί...

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (άνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

Με τὸ ρεμόνι

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ άνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

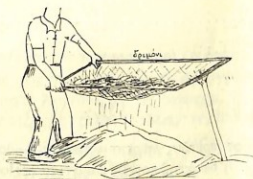
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο· παλιό δερμόνι

κόθρος ἢ ἀριλόγος

δερμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *καὶ ἀποσπᾶται...*

*θρινακία. ἔρκετο ὁ ρεμονίωμα. Πάνω εἰς
ρεμονί. ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ σχοινοῦ. καὶ εἰς τὸ εἶναι
εἰς θρινακία καὶ ἀπὸ τοῦ ἄλλου κρηνοῦ
ὡς θυμωσθεῖς καὶ εἰς ἔρεμονίωμα ὡς εἰς τὸ...*

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύννησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *θρινάκι... σωρὸς... περὶ τὸ
εἶναι...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνει· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνει; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *τῆς ἀποθήκης ἐντὶ τοῦ*
χωρίου :

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τὸν καλυτέρον στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Μετὰ τὸ ἀποθρίσκεν ἀπὸ τῆς θυμάνης ἢ μύτης
ἐξέρωι πρὸ τοῦ ὕψους τοῦ σπέρου καὶ τὸ κενεῖν
αὐτοῦ καὶ ἀπὸ ἐξῆς ἐθγμυν δὲ θύρας πρὸς τὴν

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ναὶ. Μετὰ τὸ θρίσκεν ἐλέγχον ἀρμενὴ καὶ ἄ
καλύπτει ἀλφειὰ καὶ τὸ κομμοῦν τὸ ὕψος τῆς

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς πρὶν φυλάσσεται
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Μετὰ τὸ πρὸς τὸ*
στάχυν τὸν ἀποθρίσκεν γὰρ ἐν χρόνῳ

Δ'. ΕΘΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀνάμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

1) *23 Ἰουνίου καὶ Ἁγίου Ἰωάννου καὶ καθ' ὅσον ἐξ-*
εὐμερον ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔθιμον αὐτοῦ
 2) *Παραμονὴς καὶ Πάσχα*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Τὴν παραμονὴν καὶ Πάσχα. Μ. ἑσπέρas καὶ νύκτα
ἐξω ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Καθαφάκα.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;....

Παιδιά.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;.....

Οἱ καὶ τοῦ χωριοῦ. Μόνον ἐξ ἀροσάντων καὶ ἀπὸ
πυλῶν ἐκλεπτοὺν ἀπὸ τῆς αὐτῆς τοῦ οἴκου

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τὰ ξύλα καὶ θάμνα ἐκλεπτοὺν ἀπὸ τῆς αὐτῆς τοῦ οἴκου

καὶ τοῦ χωριοῦ. ἀπὸ τῆς αὐτῆς τοῦ οἴκου καὶ τοῦ χωριοῦ.

Μ. Σαρακοῦν. ἀρχὴ τοῦ καλοκαίριος καὶ τοῦ χειμῶνος.

καὶ τῶν ἡμερῶν τῶν καλοκαίριος καὶ τοῦ χειμῶνος.

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξορκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

Οἱ καὶ τοῦ χωριοῦ. ἀπὸ τῆς αὐτῆς τοῦ οἴκου καὶ τοῦ χωριοῦ.

καὶ τῶν ἡμερῶν τῶν καλοκαίριος καὶ τοῦ χειμῶνος.

2) Πηδῆματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

ὅχι.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ 'Ιούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Ἡ φωνὴ αὐτῆς ἀναβέτο· ἢ ἀνάμνησιν....
 τοῦ Πέτρου· ὡς ἐμάχτο γύρω διὰ τὴν
 φωνὴν διὰ τὸν Χριστὸν διὰ
 Ἑβραῖοι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

"Εβλιμον περί σποράς εις χωρίον 'Αρχιπόλεις- Ρόδου.

Πρώτα-πρώτα τό χωράφι τό ἐμαγιάσαμεν καί διολίχναμεντο" ἐγένετο δύο ἄλετρα, Μάρτιον-'Απρίλιον"

"Ἐπειτα ἐλοκοπούσαμεν, ἐκαθαρίζαμεν τό χωράφι ἀπό τὰ κλαδιά, ἀγριόχορτα, κ.λ.π. καί τὰ κἀναμε σαρὸν καί τὰ κίλνιμε μέσα στό χωράφι. Καί τὰ πρωμοβρόχια, ὅσα χωράφια ἔμειναν ἀμάγιαστα ἢ ἀξέσπνιχα, τὰ ἐξυπονούσαμε δηλαδή ἐξευγαρίζαμεν ὅσα δέν προφθάσαμεν νά μαγιάσωμεν καί νά διολίχωμεν. Τήν παραμονή τοῦ σπάρματος, ἡ νοικοκυρά ἐβγάξε ἀπό τόν λάγκο τόν σπόρον καί τόν ἐκορδίνιζεν. Τήν ἄλλην μέρα βάσαμεν τό σπάρμα στό δῖθαι καί μέσα ἕνα ρόϊ καί παρόδια γιά νά γίνη τό σιτάρι ὅπως τό κουνί τοῦ ροδιοῦ. Εἰς τήν σποράν ἐπῆγαινε ὁ πῖτερας, ἡ μητέρα καί τὰ μεγάλα παιδιὰ, ἡ κόρες ἢ καλλιτρίαια. Ὁ πατέρας ἔκοβε αὐλακίες καί στή κάθε μιὰ ἐσπέρνετο ὁ σπόρος μέ τό χερόλο. Ὁ σπόρος ἐχύνετο μέχρι 10 πόντους.

Ἡ σπορά ἐγένετο ἀπό τόν Ὀκτώβριον μέχρι τόν Φεβρουάριον. Τό νέμισμα ἐγένετο μέσα σέ ὀκτώ ἡμέρες. Μετά τό ἀπόσπαρμα ἡ γυναῖκα ἔκανε τηγανίτες, τὰ κατημέρια, δηλαδή ἡ νοικοκυρά ἔνοιε ζυμαίρι, ἔπειτα τό ἔκοβε κομμάτια τὰ ἐδίπλωνε καί τὰ τηγάνιζε μέσα στό κλιβάνι ἀπό βαστρί.

Κατόπιν ἔριχνε καί μέλι καί ἔτρωγε ὅλη ἡ οἰκογένεια.

"Ὅταν ἐτελεῖωνεν τό σπάρμα ἀρχίζαμεν πάλι νά μαγιάζωμεν καί νά διολίχωμεν τὰ χωράφια στό ἄλλο μετόχι γιά νά εἶναι ἔτοιμα γιά τόν ἄλλον χρόνο.

Εἰς τὰ σπαρμένα χωράφια εἶχαμεν καί σκαπὸν μετ' τὸν πληρώναμεν ἕνα κίλο πολίτικον ὁ κάθε γεωργός. Εἶχαμεν καί βοδιόλον, ὁ ποῖος ἔπαιε τὰ βόδια καί τὸν πληρώναμεν ἕνα κίλον γιά

κάθε βόδι.
"Πρώτησις ζ': β'/1 " σελίς 7"

Πάριναμεν τὸν ζυγὸν καί στὰ ζεῦλα, ἐξέταζαμεν τὰ βόδια. Τὰ ζεῦλα ἦταν ξόλινα. Ἀνάμεσα ἐπερνούσαμεν τὸν λαιμὸν τῶν βοδιῶν καί ἐδέναμεν τὰ ζεῦλα μέ σχοινί. Εἰς τὰ κέρατα κάθε βοδιοῦ ἐδέναμεν σχοινί μακρὸ μέχρι 8ξ ὀργυές. Τὸ σχοινί ἐπερνοῦσε πάνω ἀπὸ τὸν ζυγὸν καί ἔφθανε στή χερόλαβη καί ἐδέετο σ' αὐτή. Ὁ ζευγὰς μέ τό ἕνα χερί ἐκρατοῦσε τὴ χερόλαβη καί μέ τό ἄλλο τό σχοινί γιά νά κουμεντέρη τὰ βόδια. Ἐκρατοῦσε καί βίτσα.

"Ἐξεταζόμενος : Λάβρας Σήπκας τοῦ Ἀναστασίου ἐτῶν 75. Τόπος γεννήσεως Ἀρχιπόλεις γραμματικαὶ γνώσεις Β' τάξις Δημοτικοῦ Σχολείου. " 17-1-1970.

"Πρώτησις γ': Οἱ θερισταί παρ. 6 " σελίς 15"

Κατὰ τὴν τελευταία ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ " συνέχεια"

Μετά ἔρχεται ὁ νοικοκύρης " ὁ λεοπέρης" κάνει τό σταυρὸ του καί φιᾶ τό σταυρὸν. Τὴν ὥραν στιγμὴν οἱ γυναῖκες βαστοῦμεν ἕνα βάστρινο κύπελλον νερό καί τό χτυποῦμεν ὅλες μαζί καί βρέχονεν τό κεφάλι τοῦ λεοπέρι γιά νά πᾶν γούρι. Κατόπιν φέρναμεν τὸν σταυρὸν καί τὸν βάσαμεν στήν μέσση τῆς θημινιάς.

"Ἐξεταζομένη: Δέσποινα Πουφαλάκη τοῦ Ἀντωνίου ἐτῶν 57. Τόπος γεννήσεως Ἀρχιπόλεις γραμματικαὶ γνώσεις Δ' ἡμ. Σχολείου. " 17-1-1970

Ἐν Ἀρχιπόλει τῇ 29-1-1970

Ὁ συμπληρώσας - διδάσκαλος

Νηδία
ΝΙΚ. ΠΑΠΑΕΜΜΑΝΟΥΗΛ